

Informace pro kaktusářské organizace a jejich funkcionáře

Dnem 1. ledna 2014 nabyl účinnosti zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“) a zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Těmito zákony byl zrušen dosud platný zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů a dávno překonaný zákon 116/1985 Sb., o podmínkách činnosti organizací s mezinárodním prvkem. Občanský zákoník je poměrně rozsáhlá, komplikovaná a také kritizovaná právní norma, jejíž výklad není dosud jednoznačný. Protože se výše citované zákony přímo dotýkají všech zájmových organizací, které byly dosud registrovány u Ministerstva vnitra ČR, je nutné, aby funkcionáři kaktusářských organizací byli o této změně dostatečně včas informováni.

Nová právní změna sdružovacího práva stanoví, že příslušné evidence Ministerstva vnitra ČR, vedené doposud podle zákona č. 83/1990 Sb., resp. zák. č. 116/1985 Sb., se od 1. ledna 2014 považují za spolkový rejstřík, který povedou rejstříkové soudy (tj. agenda Krajských soudů). Veškerá spisová agenda přechází na ty rejstříkové soudy, v jejichž působnosti má sídlo daná organizace. Veškeré zájmové organizace, registrované u MV ČR se ve smyslu nové právní úpravy považují za **spolky**. Tím není dotčena jejich právní kontinuita a je zachována jejich historie. Vše probíhá po linii MV ČR - rejstříkový soud. To znamená, že se v současnosti zájmové organizace **nepřeregistrovávají**. Podle nové právní úpravy je spolek právnickou osobou, která je charakterizována jako organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Právnická osoba, bez zřetele na její předmět činnosti, může mít práva a povinnosti slučitelné s její právní povahou (tzn. taková práva a povinnosti, která vyplývají z její činnosti nebo s ní souvisí).

Podle nové právní úpravy mohou nový spolek založit minimálně 3 osoby se společným zájmem (viz OZ, §214, odst. 1). Z hlediska díkce zákona se jedná o dispoziční ustanovení: mohou, ale nemusí. Není zde stanovena povinnost, což prakticky znamená, že osoby se společným zájmem nemusí nutně spolek zakládat. Pokud ovšem již spolek vznikl, musí postupovat podle nové právní změny sdružovacího práva.

I když v současnosti nemusí žádný dříve registrovaný spolek vyvíjet žádnou iniciativu s přeregistrací, přece jen **nová právní úprava ukládá spolkům dvě odložené povinnosti**:

Podle § 216 OZ musí název spolku obsahovat slovo „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačí také zkratka „z. s.“. Z důležitých důvodů, zejména užívala-li právnická osoba svůj název dlouhodobě a je-li pro ní tak příznačný, že jeho zaměnitelnost nebo klamavost nelze rozumně předpokládat, připouští § 3042 OZ výjimku. Zda se o takovou výjimku žádá, není dosud zřejmé. Při zkušenostech s tuzemskou byrokracií je to ale více než pravděpodobné. První povinností spolku, podle nové právní úpravy, je provedení úpravy jména spolku tak, aby vyhovovala uvedeným požadavkům a to v termínu do 31. 12. 2015.

Druhou povinností je úprava stanov spolku tak aby obsahovaly minimálně: název a sídlo spolku, účel spolku, práva a povinnosti členů a určení statutárního orgánu. Stanovy je třeba upravit do 31. 12. 2016. Pokud tak spolek neučiní, příslušný orgán veřejné moci spolek vyzve a stanoví lhůtu ke splnění této povinnosti. Uplyne-li tato doba marně, soud spolek, na návrh orgánu veřejné moci nebo osoby, které osvědčí právní zájem, zruší a nařídí jeho likvidaci (§ 3041, odst. 2 OZ). Co konkrétně je myšleno „orgánem veřejné moci“ není zatím zřejmé.

Návrhy na zápis, změnu zapsaných údajů nebo jejich výmaz ve spolkovém rejstříku se podávají k místně příslušnému rejstříkovému soudu, tj. krajskému soudu, v jehož obvodu je obecný soud spolku, kterého se zápis ve spolkovém rejstříku týká. Návrh na zápis je nutno podat **pouze** na formuláři, který najdete na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti (<https://or.justice.cz/ias/ui/podani>). Návrh musí být doložen listinami o skutečnostech, které mají být do spolkového rejstříku zapsány. Návrh se musí vždy vyplnit elektronicky na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti (viz odst. 1, §17 nařízení vlády č. 351/2013 Sb.). Podat ho lze buď v listinné nebo elektronické podobě. Podpis na návrhu zápisu v listinné podobě musí být úředně ověřen. Návrh na zápis v elektronické podobě musí být podepsán uznávaným elektronickým podpisem osoby, která návrh podává nebo poslán datovou schránkou osoby, která návrh podává, kde se rovněž nevyhnete elektronickému podpisu.

Podle informace, kterou jsem dostal od úřednice rejstříkového soudu je každé podání zpoplatněno správním poplatkem 1 000 Kč. Dále je třeba vědět, že zřízení elektronického podpisu (např. na poště, na dobu 1 roku) není zadarmo a úřední ověření podpisu je také zatíženo správním poplatkem. Je vidět, že tato úprava vytáhne, zejména malým organizacím, pouze peníze ze spolkové pokladny, bez toho, že by za to od státu cokoliv získali. Osobně považuji za nemravné, že si stát nechává platit za změny, které vyvolal a ke kterým nás nutí.

Zrušení spolku a likvidaci spolku upravují § 268 - § 273 OZ. Likvidaci spolku provádí likvidátor. Ten, v případě dluhů, zpeněží majetek spolku, nebo naloží s majetkem spolku podle stanov, pokud stanovy takové ustanovení obsahují. Majetkem spolku může být např. pokladní hotovost, knihovna spolku, nábytek, počítač, projektor apod.). Nelze-li s majetkem naložit podle stanov, nabídne likvidátor majetek jinému spolku s obdobnou činností. Není-li to možné, nabídne likvidátor majetek obci, na jejímž území má spolek sídlo. Není-li obcí nabídka přijata do 2 měsíců, nabývá majetek spolku kraj, na jehož území má spolek sídlo. Obec nebo kraj použijí tento majetek jen k veřejně prospěšnému cíli. Nejenom z těchto řádků je cítit, jak moc je nový OZ odtržen od našeho spolkového života.

Vážení příznivci kaktusů a sukulentů, dámy a pánové. Nenechme se, prosím, otrávit zákony, které nám ztrpčují život. Spolkový život v našich zemích má tradici a lze si jen přát, aby se při těchto vynucených změnách našla ze strany úřadů vůle, zdravý rozum a pochopení i pro potřeby obyčejných pěstitelů kaktusů a sukulentů.

Jaroslav Vích
předseda SČSPKS